

ÇÖLDE OLDUĞUNU SÖYLEMENİN ANLAMI YOK

Deniz Kırkalı

Tam üç gündür yürüyorum.

Buradayım çünkü bir şeyi arıyorum.

Antik topluluklardan kalma bilgiler veya kumların yüzyıllardır varlığını gizlediği organizmalar ve canlılar, hayatta kalmak için ihtiyacım olan bilgiye ulaşmamı sağlayacak mı? Bedenim, fonksiyonlarını yavaş yavaş yerine getiremez hale gelirken, parçası olduğum karmaşık ağlara tutunmamı sağlayan ipler birer birer kopuyor. Üstünde bulunduğum uçsuz bucaksız maddesel ağın nefes alışverişlerine daha iyi dikkatimi verebiliyorum. Etrafımdaki her şeye –rüzgâra, güneşe, benden bile cansız gözüken dikenli çallılara ve tabii ki benim varlığıma- tepki vererek hareket eden kumun davranışları arasında bazı motifler görmeye başlıyorum (deliriyor olma ihtimalimin bu kadar farkındayken deliremem diye düşünüyorum). Bedenim çürümeye başlayana dek sarsılmaz olduğunu sandığım gerçeklikle hâlâ bir bağıım var. Bu bağı hayatta tutanın, delirmediğimden emin olmak için bana bütün şefkatiyle bakım verenin kollarındayım. Kendimi kuma bıraktıkça rahatlıyorum (rahatlıyor olmam ölüyor olduğum anlamına gelmiyor; buraya geldiğimden beri ölümle değil, yaşamla meşgulüm).

Burada yalnız olmadığımı hissediyorum. Varlığını seraplarla gizleyen canlılarla dolu burası. Bir şeyleri gördüğümü sanıyor olduğuma inanacak olmam, rahatlarını bozmadan hayatlarına devam etmelerini sağlıyor. Kumun kendi ritmine uyum sağlamaktan başka çarem yok. Zaman zaman, çok yavaş ilerleyen bir dövüş sanatını izliyormuşum izlenimine kapılıyorum. Birbirine kenetlenmiş uzuvlar, ayak bilekleri, kollar ve nice ismini bilmediğim, daha önce hiç bilmediğim beden parçaları. Sanki kumla simbiyotik bir ilişki içerisindeler; savaşıyorlar, bir ritüel gibi, kendi halinde bir oluş gibi, yaşamayı tek bildikleri hâl gibi, iç içe geçip tekrar kopuyorlar. Birbirlerinin yetersiz kaldıkları noktaları saptamış, oralara müdahale etmiş ve birbirlerine oralardan bağlanmışlar.

Benden önce burada neler yaşandı bilmiyorum. Artık olmayan bir şeyin kalıntısı gibi burası, yalnızca o yaşanmışlığın cansız arda kalanlarıyla dolu (ama balıklar?) Ya da çok büyük bir sırrı gizlemek için oluşmuş. Serap sandıklarım belki de kumun üstünü örttüğü gerçeğe ulaşmak yolunda ipuçları. Belki de tek yapmam gereken, orada olmadığına inandığım (bildiğim?) görüntüleri takip etmek (bunun için önce delirmek ile ilgili öğretilenleri unutmam lazım ama bildiğim her şeyi unutmak için yeterli zamanım yok). Belki de burası yalnızca hayatlarında bir dönüm noktasında olanların erişebildiği, içinde buldukları bilinmezliğe kendilerini bırakmaları gerektiğini gösteren bir metafor (gerçek bir şey aynı zamanda metafor olabilir mi?) (gerçek olduğundan emin miyim?) (gerçek ne demek?). Gördüğüm her şeyin aynı derecede mümkün olasılıklara sahip olduğu, dolayısıyla bir sonraki adımımı belirlemede hiçbir veri sağlamadığı, tercihin ortadan kalktığı bir anda yol da varış noktası da anlamını yitiriyor (öyleyse kum, kendi yaşamı ve özellikleri olmayan, yalnızca bir öğreti olabilir mi?) (kendi kendime cevaplar veriyorum).

Bir ihtimal, zamanın lineer olmadığını kanıtlayacak zaman bükülmelerini kontrol altında tutan aygıttır burası (birçok bilim kurgu kitabı uzun süredir çok haklı olabilir mi?) (haklı olmanın çok üstünde duruyorum) (belki de bu yüzden buradayım) (neden burada olduğunu hatırla). Belki de zamanında yeni bir yaşamın formülü olarak kurgulanıp, bir şeylerin ters gitmesi sonucu evrenin sonunu getirmiş devasa ve komplike bir teknoloji harikasını insanlıktan saklayan yerdir burası. Eğer fazla kurcalarsam, yanlışlıkla bütün yaşamı sona erdirebilirim (böyle bir güce sahip olmam çok gerçekçi gelmiyor, en azından artık). Burası yapay zekânın ta kendisi de olabilir. Aklıma gelen her soruyu sorup öyle ya da böyle bir cevap alabileceğim, doğru istemi sunarsam bana beklediğim görsel veya sesi verecek bir teknolojinin içine düşmüş olabilirim (bu aslında benim yapay zekâ olduğum anlamına mı gelir?). Belki de bütün hatalı Tanrıların sürüldüğü, hayatın kendisine kafa tutmanın bedeli olarak kendisi gibi başarısız olmuşlarla sonsuza dek yan yana durmak durumunda olacağı bir kum tane-

ÇÖLDE OLDUĞUNU SÖYLEMENİN ANLAMI YOK

02.11.24

—02.01.25

BURAK KABADAYI

sine dönüştürüldüğü bir sürgün yeridir burası (senin başarısızlığını yanında-kindenden ayıracak bir özelliğinin dahi kalmadığı bir önemsizleştirme dersi, çok acımasız).

Her şeyin sonu, geleceğin başlangıcı, bir araf veya geçiş bölgesi, suni bir aradalık, bir dinlenme noktası, bir mola durağı, yol ayrımı, bir mucizenin arifesi… her şey olabilir. Belki de burada olmanın tek anlamı hayatta kalmaktır. İnsan bedeninin yaşamını sürdürmesi için elverişli koşullar sunmayan bu yerde, hayatta kalmak için uyum sağlayarak, yeni organlar, yeni uzuvlar, ağlar geliştirmek gereken ve sonunda artık başka bir şey olarak hayatını sürdürdüğün bir dönüşüm fırsatı.

Ağzım kuruyor. Kendini soğutmak isteyen bedenim, dayanılmaz sıcaktan kuruyor ve terimi uzunca süredir hissetmediğimi fark ediyorum. Bir ıslaklık arzusuyla kollarımı yalıyorum, ancak dilim yalnızca daha da kuruyor. Su istiyorum; suyu duymak, suyu öpmek, suyu hissetmek, suya kafamı gömmek istiyorum. Yalnızca suyu düşünüyorum. Ancak bir anda gelen bir kararla hareket etmeye karar veriyorum ve o kadar hızlanıyorum ki zaman zaman sanki iki ayağım da yerde değilmiş gibi hissediyorum. En son bu kadar hızlı koştuğumda olanları hatırlıyorum ve zihnim bu hatırayı aşına olduğum bir acı olarak bedenimde hissettiğimi düşünmemi sağlıyor. Sol dizimin, uyluk kasıma bağlandığı noktalardan birinde, sanki sivri bir cam parçasını yavaşça saplamak gibi bir acı hissediyorum. Dizime bakıyorum. Kana benzer bir sıvı usul usul ayak bileklerine akıyor. Artık ne ter, ne kum, ne kan, ne idrar kestiremiyorum.

…

Hava zaten bir süredir zifiri karanlık olduğundan, gözlerimi kapatıp bedenimi dinlemeye devam ediyorum (kendi bilme yöntemleri olan bedenim bana neden burada olduğumu söyleyebilir belki). Damarlarım vücudumdan çıkıp üstünde artık çıplak ayak yürüdüğüm yumuşak ve ılık kumun bir parçası gibi hareket etmeye başladı. Vücudumda hâlâ dolanan temiz ve pis kanın birbirine paralel akışlarını aynı anda hissedebiliyorum (temiz ve pis, iyi ve kötü,

KÜRATÖR

DENİZ KIRKALI

faydalı ve zararlı, elzem ve fazlalık, yaşam ve ölüm)

Cildim kızgın bir tava gibi, ancak ısıdan değil de tahrişten yanıyor san-ki. Elastikliğini tamamen kaybetmiş durumda. Bir adım daha atacak gücüm yok. Başım dönüyor, baş ağrılarım şiddetlendi. En son ne zaman çiş yaptığımı hatırlamıyorum. İlk işlevini kaybeden mesanem oldu. Astronotların uzayda uzun süreler geçirirken en büyük sorunlarının susuzluk olacağını duymuştum. Hayatımda astronotları anlamaya en yaklaştığım an (yine yükselmeyi düşünüyorum) (yukarıya aşağıdan daha çok umut veriyor) (bunun ölümle ne alakası vardı?) (düşüncelerimi toparlayamıyorum) (hala burada yalnız olmadığımı hissediyorum ama bu duygu artık iyi hissettirmiyor) (birinin bana zarar verebileceği düşüncesini ilk defa aklıma getiriyorum) (korkmuyorum da) (sadece hazırlıksız yakalanmak istemiyorum).

Mesanemi kaybetmişken, bedenimin diğer organlara verdiği önem artıyor ve en hayati olanlarına şiddetle kan pompalıyor. Nabzım en son farkında olmadan litrelerce kahve içtiğimde böyle olmuştu. (sonrasında ne gelecek biliyorum; her sabah bilgisayar başında içtiğim ilk kahveden sonra aniden beliren mide bulantısı) (biraz önce sesini işittiğim fan şimdi gövdemde dönüyor, dönen fanla birlikte geride kalan o çok mühim organlarım yer değiştiriyor) (her şey dönüyor) Tekrar yere düşüyorum. Karar verme yetimi çoktan kaybettim (mesanem gibi o da gereksiz zaten, verilecek (veya alınacak) bir karar yok).

Bedenim artık bana ait değil gibi. Bu hissi ilk yaşadığım anı çok net hatırlıyorum. Hayatımda gittiğim ilk partide durmaksızın yanıp sönen disko ışıklarının altında. Çelimsiz bacaklarımı, nereye koyacağımı bilmediğim gereksiz uzunluktaki kollarımı uzaktan izlemiştim. Sonra başkalarının bedenlerini, bana yaklaşan kafalarını, açılıp kapanan dudaklarını ve duyamadığım seslerini. Omurgamdan kalçalarımaya doğru akan ter en son içtiğim suyu da vücudumdan dışarı atıyor artık. Soğuk bir mermerin üzerine oturduğumu hayal ediyorum. (mermer kumun aksine soğuk ve sert) (soğuk ve sert şeyleri özlemek tuhaf) Kulaklarımda vız vız dönen fanın sesi ama sesin ima ettiği gibi bir serinletme

yok. Başka bir ses daha dikkatimi çekiyor. Mermerin üstünde kayan lastik ayakka-bıların sesi (yalnız olmadığımı düşünmemi (anlamamı?) sağlıyor).

Tam o anda beklenmedik bir parlak ışık gözümü alıyor. Ona doğru ilerliyorum. Işık kaynağının önünden geçmek zorunda kaldığımda, görüşümü tamamen yitiriyorum. Göz kapaklarımın içindeki siyah benekleri anlamlı bir konstellasyon olarak tahayyül etmek istiyorum. Tekrar yere düşüyorum. Parmaklarımla kumu avuçluyorum;, önce tırnaklarım sonra parmak boğumlarım ve avcum derken kuma gömülüyorum. Sanki kumun altında yeterince derine inersem sonunda kök salacak, hafifleyecek ve havalanacak gibiyim. Belki de buradan uçarak uzaklaşmamın tek yolu bu, diye düşünüyorum. (buradan kurtulmanın tek yolu ölmek mi?) Kazanmak ve kaybetmek, doğru ve yanlış karar arasındaki ince ayrımı düşünüyorum.

Aklıma Melody Jue'nun ortama özgül analiz kavramı geliyor (teori bana bu durumda yardımcı olabilir mi?). Bedensel gözlemciler olarak anca algı çevrelerinin içerisinden düşünebildiğimize göre, ortamın yarattığı kendi sorunlara ve olgulara ancak o ortamı inceleyerek bakabiliriz diyordu. Artık bir parçası olduğum bu sonsuz kum yığınının ürettiği bilgiye erişebilmek için algısal alışkanlıklarımdan uzaklaşmam gerektiğini de söylediler. (serap dedikleri bu mu?) Ellerimin ve dizlerimin üstünde temkinli bir hayvan gibi ilerlerken, yarım metre ötemde gördüğümün gerçekten su olmadığını bilecek kadar kendimdeyim. (öyle miyim?) Peki ya zihnim henüz bilmediği bu bilgiye direniyorsa? Ya da burası ile ilgili öğrendiklerim, gerçek olanın önüne geçiyorsa? Algısal alışkanlıklarımı bir kenara bırakmaya karar veriyorum. (çünkü oradaki ya gerçekten su ise?) (bu ihtimale bir şans vermeyecek hâlde değilim) Su birikintisinin üstünde gördüğüm zavallı yansıma taktılmıyorum. Avuçladığım suyu ağzıma götürüyor, ılık kumları geri püskürtüyorum. Avucumda tuttuğum su ağzıma varana kadar parçacıklara bölünüyor. (bedenimin çoktan bölündüğü gibi) (şimdi de buradan çıkış umutlarım) (dramatik olacak bir halde değilim) (kabullenmekte güçlük çekiyorum)

Orada olmayanı gördüğümde, şüpheli de olsa yaşadığım heyecanı gizle-

Çölde olduğunu söylemenin anlamı yok

2024

Yerleştirme

Çelik halata bağlı 5 adet 2 x 3.2 m cam panel, video, ses

① *Camdan sekenler*
2024
Video
08.23"

② *Küp içinde çöl zamanı*
2024
Video
09.46"

③ *Ağa bağlı kopuş*
2024
Video
13.15"

yemiyorum. Varlığı ve yokluğu arasındaki fark, bir saniyeliliğine çok az alan su, kumun maddeselliği, parçacıklığı, ılıkılığı ve tanıdıklığıyla beni hayal kırıklığına uğrattıyor. Sonrasında gelen yokluk hissi ise öncekinden çok daha büyük. (keşke aptal ve cesur olsaydım (sadece aptaldansa)) (ters gidebilecek olanların ve çoktan ters gitmişlerin farkında olmamak, böyle bir anda büyük bir lütuf olurdu).

...

Panikle miyorum. Kaslarıma ani kramplar girdiğinde de, bedenimin içi sanki lav yutmuş gibi sıcakken alımda bir damla ter dahi hissetmediğimi fark ettiğimde de, bedenim kaybettiği sıvılardan ağırlaşmaya ve kalınlaşmaya başladığında da, ağzıma götürdüğüm parmaklarım kuru dudaklarımdan kesildiğinde de de panikle miyorum.

Yeniden gözlerimi kapatıyorum. En son ne zaman gözlerimi uyumak için kapattığımı ve uyuyabildiğimi hatırlamaya çalışıyorum ama hatırlayamıyorum. Ne zaman yıkandığımı, en son ne yediğimi, kiminle konuştuğumu, kime dokunduğumu, kimi bir daha görememekten korktuğumu hatırlayamıyorum. Parçası olduğum ağların ve bu hayatın içinde kendimi bir yerde konumlandıramamaya başlıyorum. Gözlerimi açıyorum. Sol kolumun üstüne yasladığım kafamı yere doğru çeviriyorum ve kumun üstünde sol gözümle karşılaşıyorum.

Ve panikliyorum.

(karşımdaki benim gözüm, benim sol kolum, benim kafam, bedenim, yırtık pırtık giysilerim, parmaklarım) (kendimi görüyorum) (kendi yansıma) (bozulmuş bir yansıma) (kan portakalına kendimden daha çok benziyorum) (gerçek olabilir mi?) (gerçek ne?) (güçsüz ve çürümeye başlamış bedenim mi gerçek ben?) (neden başka hiçbir şey göremiyorum?) (gördüğümü sandığım her şey nasıl da bir anda ortadan kayboldu?) (burada kaybolmanın mümkün olduğunu bilmiyordum) (zaten burada olmak kaybolmuş olmayı gerektirmez miydi?) (ısı, soğuk, su, sanrı, var olan, var olmayan, koca bir yokluk) (parçalarıma bölünüyorum) (kopuş)

Burak Kabadayı

Çölde olduğunu söylemenin anlamı yok

Küratör

Deniz Kırkalı

İMALAT-HANE Ekibi

—

Kurucu Direktör

Bora Gürarda

Direktör Yardımcısı

Gül Özcan

Proje Koordinatörü

Merve Karakoç

Operasyon ve Planlama

Mert Özay

Kaynak ve Strateji Geliştirme

Yavuz Parlar

Grafik Tasarım

Dilara Sezgin

Prodüksiyon

—

Görüntü Yönetmeni

Emre Köktaş

Kamera Asistanı

Veli Furkan Güneş

Set Asistanı

Mert Özay

Ses

Alican Yüksel

Renk Düzenleme

Faruk Gökkaya

Animasyon

Cemre Duran

Teşekkürler

Aren Fındık, Coşkun Öztürk,

CDBANK, DEPO, Devrim Karaçay,

Ezgi Tok, Jorela Karriqi,

Kemal Demir, Merve Elveren,

Merve Ertufan, Onur Ak, SAHA,

Salim Öndin, SANATORIUM,

Selim Akpınar, Turan Tayar

Sergi süresince desteklerini esirgemeyen Camex'e içten teşekkürlerimizle.

For English version:

Ana Sponsor

KONFİDA

Destekleriyle

camex
m - Ayna İşleme Sanayi A.Ş.

JOTUN

Ca

